

Co je diabetes I.typu?

- chronické autoimunitní onemocnění
- vzniká v důsledku nedostatku hormonu inzulínu, který produkují β -buňky slinivky břišní
- u tohoto typu diabetu jde o úplné zničení buněk produkujících inzulín, takže v organismu chybí

Léčba vždy vyžaduje:

- celoživotní dodávání inzulínu
- pečlivou kontrolu glykemií
- reakci na naměřené hodnoty
- ukázněnost ve stravování
- úpravy dávek inzulínu při fyzických aktivitách

Když pochopíte, jaká úskalí sebou tato nemoc nese, budete vědět, jak správně reagovat na možnou akutní komplikaci, nebudete se bát dítě zapojit do všech školních aktivit.

Není důvod, aby se děti neúčastnily společných aktivit, výletů, sportování. Není důvod je vyčlenit z kolektivu!

Je důležité vědět, co děti nejvíce ohrožuje!!

1. HYPOGLYKÉMIE

- nízká hladina cukru v krvi (glykémie)
- za normálních okolností se pohybuje mezi **3,3 - 6,2 mmol/l**
- glykémii pod 3,3 mmol/l považujeme za hypoglykémii

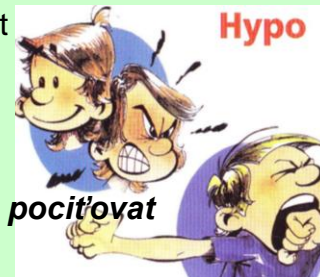
Příznaky hypoglykémie

kterých si můžete všimnout

- podrážděnost a náladovost
- nervozita, zmatenost
- roztřesenost
- pocení
- potíže s mluvením
- bledost

diabetik může dále pociťovat

- rozmazané vidění
- rychlý srdeční tep
- slabost v kolenou
- mdloby

Těžká hypoglykémie může vést ke ztrátě vědomí, záchvatům nebo kómatu a ohrožuje dítě přímo na životě.

Nikdy nesmíme !!

- dítě s hypoglykemií nechávat o samotě
- pouštět dítě samotné z vyučování (byť jen na chodbu)
- nutit dítě k fyzické aktivitě pokud pociťuje hypoglykémii

Jak pomoci při hypoglykémii ??

Mírná hypoglykémie

Příznaky: hlad, únava, porucha soustředění, nervozita, pocení, bledost

Střední hypoglykémie

Příznaky: podrážděnost až agresivita, porucha jemné motoriky – třes rukou, zhoršená artikulace, bolesti hlavy, neostré vidění, zrychlený puls, bušení srdce

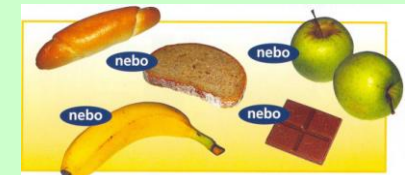
Těžká hypoglykémie

Příznaky: spavost či agresivita, nepřiměřený pláč či smích, zmatenost a porucha koordinace připomínající opilost, ztráta vědomí, křeče

Jak pomoci: při vědomí podejte sacharidy formou sladkých tekutin ústy.

Co je nutné udělat !!!

Mírná hypoglykémie: podat pečivo, oplatek, ovoce, čokoládu, cukr nebo sladkou tekutinu

Střední a těžká hypoglykémie: sacharidy ve formě cukru (2-8 kostek), nápojů - cukr v tekuté formě se lépe vstřebává, následně dát pečivo, oplatek, ovoce

Při poruše vědomí nikdy nepodávejte nic ústy!

Okamžitě aplikujte glukagon !

Pokud nenastane zlepšení stavu, volejte rychlou záchrannou pomoc, nemocný potřebuje podat glukózu rovnou do žíly.

2. HYPERGLYKÉMIE

- zvýšená hladina cukru v krvi (glykémie)
- glykémii nad 15 mmol/l považujeme za hyperglykémii
- je škodlivá, neboť vede k dehydrataci a ke ztrátě životně důležitých látek – sodíku, draslíku....

Příznaky hyperglykémie

- zvýšená žízeň,
- časté močení
- vyčerpanost, únava
- mdloby/bezvědomí (je-li hladina cukru extrémně zvýšená)

Dítě není v přímo ohroženo na životě.

Potřebuje dávku inzulínu, která glykémii sníží. Řešení hyperglykémie je individuální, záleží na příčině, ze které nastala (vynechaná dávka inzulínu nadměrná konzumace jídla, infekce..)

Kontaktujte rodiče, kteří určí další postup !!

„ MEZI RODINOU A ŠKOLOU JE NUTNÁ KOMUNIKACE „

UMOŽNĚTE DÍTĚTI

- změřit si v případě potřeby glykémii
- najíst se, napít se, odejít na toaletu
- u společného stravování umožnit přednostní podání jídla (ihned po aplikaci inzulínu)

Co je ještě dobré vědět ?

Tělesné výchova

- Dítě je z domova poučeno o měření glykémie před sportováním. V případě, že se necítí dobře je nutné opakované měření glykémie.
- Při hypoglykémii se dítě musí zastavit a rychle do sebe vpravit sladký nápoj, v mírnějším případě se stačí se najíst.

V každém případě nepokračovat ve cvičení !

Kulturní akce

Je důležité, aby bylo dítěti umožněno nasvačit se dle stravovacího plánu, na který je dítě zvyklé, zajistit, aby si mohlo aplikovat dávku inzulínu, kdykoli má potřebu změřit si glykémii, zajít si na toaletu.

Školní výlet, školy v přírodě

Menší děti mohou vícedenní školní výlety, školu v přírodě, sportovní výcvik nebo letní dětský tábor absolvovat jen v doprovodu rodičů. Proto by měla být rodičům účast umožněna, třeba v pomocné funkci vychovatele, kuchařky apod.

Od 14 let, výjimečně i dříve, už děti bývají v léčení soběstačné a mohou se o sebe postarat i během několikadenního pobytu bez rodičů.

Přesto je důležité, když pedagog bude počínání dítěte zpovzdálí sledovat. Jen tak dítě zažije to, co spolužáci a nebude se cítit vinou diabetu vyřazeno z kolektivu.

Pomůcky, které děti používají

Pro aplikaci inzulínu:

INZULÍNOVÁ PERA INZULÍNOVÉ PUMPY

Pro měření glykémie:

GLUKOMETRY (různé typy)

Učíte dítě s diabetem ?

Nebojte se !!!

Přinášíme Vám pár informací, které Vám pomůžou.

OS Dítě s diabetem
Železárenská 636/4
709 00 Ostrava – Hulváky

tel.: 596 112 203
mob: 731 501 020
E-mail: radaOS@seznam.cz
www.ditesdiabetem.cz

Tento edukační materiál byl realizován za podpory

OSTRAVA!!!

